

Familie

Medewerker

**'Je hebt elkaar nodig
voor gezelligheid,
steun en nabijheid.'**

4

Cliënt aan het woord

**'Samenzijn met
elkaar is al goed.'**

12

CLIËNT AAN HET WOORD

Nathalie

Samen zijn is het belangrijkste

Nathalie ziet er tijdens het interview sportief uit in haar rode trainingsshirt, ze komt net terug van het sporten. 'Ik heb op de loopband gelopen en het roeiapparaat gedaan,' zegt ze terwijl ze gaat zitten.

Familie dichtbij

Haar familie speelt een belangrijke rol in haar leven. 'Mijn moeder en mijn drie broers zijn heel belangrijk voor mij. Mijn moeder komt elke week langs. Zij woont in Renswoude. In het weekend ga ik bijna altijd naar huis. Dat vind ik fijn. Dan praten we bij en spelen we soms Rummikub. Soms win ik zelfs,' zegt ze met een kleine glimlach. Grote herinneringen noemt ze niet. 'Samenzijn met elkaar is al goed.'

Op Woonlocatie de Vlinder – waar Nathalie woont – heeft ze een hechte band met 'haar' vrijwilligers, Nanja, Joyce en Anneke. 'Nanja en Joyce doen Diamond Painting met mij. Dat vind ik leuk en rustig. Met Anneke speel ik vaak een spelletje of we gaan wandelen. Soms gaan we uit eten, meestal naar de Tres Tapas. Dan neem ik graag carpaccio en vlees. Heel lekker!' Ook met andere bewoners trekt ze graag op. 'Carola, Marleen en Esmé zijn mijn vriendinnen hier. We spelen samen een spelletje en we kletsen graag.'

Werken met plezier

Een belangrijk deel van Nathalies week speelt zich af in de Beeldentuin in Garderen, waar ze werkt bij de zandsculpturen. 'Ik sta in de bediening en breng eten rond. Ik praat veel met mensen. Er komen altijd veel bezoekers.' Toch is haar favoriete plek het draaiorgel. 'Daar draai ik aan het grote wiel. Dat is zwaar, maar ik kan het. Ik draai leuke muziek, De 'Amsterdamse grachten' en 'Bloed, zweet en tranen'. Kinderen vinden dat leuk. Volwassenen ook.' Daarnaast doet ze daar ook mee aan het toneelstuk dat past bij het jaarthema. 'Dit jaar is het 750 jaar Amsterdam. Ik stel mezelf voor aan het begin. Dat vind ik spannend, maar ook mooi om te doen.'

Wat maakt haar dag goed? 'Diamond Painting. En mijn vriendinnen zien. Dan is het een fijne dag.'

IN DIT MAGAZINE

Cliënt aan het woord	2
Column	3
Hoofdartikel	4
Het gewone leven	7
De MiddenIn	8
Een week uit het leven.....	10
Medewerker	12
Feiten & Cijfers	14
Een Rozelaartje	16

COLOFON

Redactie: *Laura Ezinga,
Carmen van Hoef,
Henny van Middendorp,
Gesina Timmer,
Nico Vonder*

Eindredactie: *Jeannette Bos*

Fotografie: *Hans Malestein
Jeannette Bos*

Teksten: *Iddo Hoekstra*

Cover: *Geke en Kaanda*

Vormgeving: *Treffend & Co*

Drukwerk: *Verloop drukkerij*

Column

Je familie is groter dan je denkt....

Als ik terug denk aan mijn jeugd, dan had ik meer tantes en ooms dan mijn ouders broers en zussen hadden. Niet dat ik de burens zo noemde, maar eigenlijk wel alle goede vrienden van mijn ouders waar ik regelmatig kwam omdat ik speelde en samen opgroeide met hun kinderen. Tegenwoordig noemen kinderen je dan gewoon bij je voornaam natuurlijk, maar het gaf mij toen wel het gevoel dat ik bij een grote familie hoorde.

Ik kwam bij een aantal van die gezinnen eigenlijk vaker thuis dan bij mijn “echte tantes en ooms”, ook omdat die allemaal verder weg woonden. Afgelopen zomer haalde ik herinneringen op met een vriendin van vroeger. We zaten bij haar ouderlijk huis op het terras, waar ik vanaf mijn 1e tot en met mijn 12e veel kwam, en ik had zelfs na al die jaren weer een thuis-gevoel. Ik realiseer me dat ik door dit tweede thuis mede geworden ben wie ik vandaag mag zijn.

Vandaag de dag bestaat mijn “familie” uit een groot aantal

mensen en ik ontdek dat ik in de nieuwe kerk waar ik sinds vorig jaar heen ga er weer meer familieleden bij heb gekregen. Het is mooi om te lezen dat dit ook voor Kaanda zo werkt. De Rozenhof is voor haar een fijne plek en ze heeft mensen leren kennen uit de kerk waar ze naar toe gaat. Ze heeft natuurlijk veel contact met haar ouders en zus, maar ze geeft bijvoorbeeld ook aan dat ze in haar werk een thuis gevoel heeft.

Ook Nathalie vind het belangrijk om samen te zijn met anderen, thuis bij haar familie, in haar eigen woning met huisgenoten en de vrijwilligers die om haan heen staan. Ook op haar werkplek is er mogelijkheid om veel contacten te hebben.

Uit alle artikelen in dit magazine lees ik dat met elkaar zijn, met elkaar samen werken en samen leven maakt dat je bij jezelf ook meer thuis kan zijn. Fijn om dat samen als Rozelaar-gemeenschap te mogen beleven.

Jan-Henk Janssen
Bestuurder

Op de foto: Geke Niemeijer

FAMILIE EN NETWERK GAAN SAMEN OP

Over loslaten, samenwerken en een rijker leven

Familie is het thema van deze editie van *Erbij*. Binnen de Rozelaar gaat dat begrip verder dan ouders, broers en zussen. Het gaat om het netwerk rondom een bewoner: familieleden, maar ook vrijwilligers, burens en anderen die in het dagelijks leven een rol spelen. Samen vormen zij de gemeenschap waarin iemand leeft.

Over die verbreding van familie en netwerk vertellen Gert ten Hoven, manager zorg bij de Rozelaar, en Geke Niemeijer, moeder van bewoonster Kaanda en lid van de familieraad.

Gert en Geke komen elkaar regelmatig tegen. In overleggen, maar vooral bij de gewone, gezellige momenten op Woonlocatie de Rozenhof. Tijdens die ontmoetingen herkennen zij bij elkaar hoe belangrijk relaties zijn voor het leven van bewoners. ‘Het gaat om zoveel meer dan zorg alleen,’ zegt Geke. ‘Het gaat over een plek waar je leeft en jezelf kunt blijven ontwikkelen.’

Van betekenis zijn voor elkaar

De arbeidsmarkt in de zorg staat onder druk, dat is een realiteit. Maar het project ‘Een rijker leven voor iedereen’ van de Rozelaar is daar niet vanuit ontstaan, benadrukt Gert. ‘Ons uitgangspunt is van betekenis zijn. Onze bewoners willen van betekenis zijn voor een ander. En dat zien we elke dag terug.’

Volgens hem ligt daar de kern van het project. ‘We hebben ongeveer honderd mensen wonen binnen de Rozelaar. Zij hebben talenten, kwaliteiten en het verlangen om iets bij te dragen. Dat is goud. Vanuit dat perspectief willen we hen helpen om hun persoonlijke sociale netwerk te vergroten.’

Dat netwerk bestaat vaak uit mensen die langdurig betrokken blijven. Gert vertelt over vrijwilligers die soms al tientallen jaren verbonden zijn aan één bewoner. ‘Ik vroeg eens aan iemand die al veertig jaar kwam: “Wat maakt dat je dit zo lang volhoudt?” Hij keek me verbaasd aan en zei: “Je doet je kind toch niet weg?” Zo hecht kan zo’n band worden.’

Voor Geke was het een proces om anders te leren kijken. ‘Als ouder zie je eerst vooral wat je kind nodig heeft en waar je beschermend in wilt zijn. Gaandeweg ontdek je dat anderen je kind ook zien, waarderen en serieus nemen. Dat geeft vertrouwen.’

Een nieuwe manier van samenwerken

Het project vraagt om een andere manier van samenwerken tussen bewoners, hun netwerk en

professionals. Niet alles hoeft altijd door begeleiders te worden gedaan. Het netwerk rond de bewoner krijgt een grotere rol.

Op de foto: Gert ten Hoven

‘We moeten ons realiseren dat de professional uiteindelijk een passant is’, zegt Gert nuchter. ‘Wij komen en gaan. Familie, vrienden en burens blijven vaak veel langer betrokken. Dat maakt hen ontzettend belangrijk in het leven van een bewoner.’

Daarom is het nodig dat begeleiders hun rol verbreden. ‘Een zorgbegeleider zal meer en meer een regierol krijgen. Iemand die kijkt wat er aan ondersteuning nodig is, wie daarbij past en wanneer de professional zelf in actie moet komen.’

Geke ziet hetzelfde vanuit haar positie als ouder. ‘Je moet elkaar als ouders en begeleiding blijven spreken. In het begin vaak, later wat minder. Als ouder ken je je kind het beste, tegelijk groeit je kind door en ontdek je samen met de begeleider hoe dingen werken voor jouw kind. En je wilt het een begeleider ook gunnen om zijn of haar vak uit te oefenen. Het gaat om samen optrekken.’

Wederkerigheid: geven én ontvangen

Bij netwerkondersteuning gaat het niet alleen om wat anderen voor bewoners kunnen doen. Het werkt ook andersom. Gert vertelt hoe hij in een vorige baan werkte met Wim, een man die grotendeels doof en blind was en alleen kon neuriën. ‘Als mijn dag weer eens heel erg druk was, ging ik even bij Wim zitten. Dat bracht rust. Zo’n klein contactmoment was ons beiden van grote betekenis. Wim had echt impact op mijn welzijn’.

HOOFDARTIKEL

Op de foto: Geke Niemeijer en Gert ten Hoven

Die wederkerigheid ziet Gert ook binnen de Rozelaar. 'Bewoners zijn vaak heel puur en oprecht in het contact. Door elke dag met hen te werken valt het ons misschien minder op, maar het zijn waardevolle eigenschappen. Het raakt mensen. Ook daarom blijven veel vrijwilligers zo lang betrokken.'

Loslaten en ontdekken

Toen Kaanda veertien jaar geleden op de Rozenhof kwam wonen, was dat voor Geke en haar man een grote stap. 'Het duurde bijna een jaar voordat Kaanda voldoende veiligheid voelde om haar emoties te laten zien en echt boos of verdrietig te durven worden. Dat was een teken dat ze zich thuis ging voelen.'

Geke en haar man zochten daarnaast naar manieren om hun dochter te verbinden met mensen buiten de woonlocatie. Zo bezochten ze samen verschillende kerken in de buurt. 'Bij één kerk zeiden ze meteen: "Wat fijn dat ze er is." Een gemeentelid bood spontaan aan om te ondersteunen bij het halen en brengen. Zo ontstaat een netwerk dat verder gaat dan alleen zorg.'

Maar dat vraagt ook afstemming. 'Mensen die iets voor Kaanda doen, moeten elkaar soms ook vinden. Wat werkt? Wat niet? Wat heeft zij nodig? Dat soort gesprekken houden het netwerk sterk.'

Kennis delen in kleine dingen

Een netwerk werkt pas echt goed als iedereen weet wat er speelt. Soms zit dat in grote lijnen, soms in iets kleins. Gert noemt een voorbeeld: 'Bij een bewoner lukte het scheren nooit. Totdat zijn moeder zei: "Leg eens een handdoek in

zijn nek." Dat werkte direct, hij wist dat hij stil moest zitten. Je moet het net even weten.'

Daarom is voortdurend contact nodig tussen begeleiders en ouders. 'Niet om alles te regelen', zegt Geke, 'maar om elkaar te helpen begrijpen wat werkt. Begeleiders moeten hun positie innemen, en ouders moeten soms juist een stapje terugzetten of andersom. Het draait om vertrouwen.'

Waar willen we naartoe?

Als Gert vijf jaar vooruit kijkt, is zijn wens helder. 'Ik hoop dat we voor iedere bewoner inzichtelijk hebben in wat hij of zij nodig heeft, op elk moment van de dag. En dat er een stevig, duurzaam netwerk omheen staat dat daarbij kan ondersteunen. Niet als vervanging van de zorg, maar als vanzelfsprekend onderdeel van het leven.'

De beweging is al in gang gezet. Verschillende locaties binnen de Rozelaar doen al mee, andere organisaties tonen interesse en ook studenten van de CHE en Universiteit Twente gaan onderzoek doen naar deze transitie.

Met elkaar leven

Voor Geke blijft het belangrijkste dat haar dochter een gewoon leven kan leiden. 'Dat ze mensen om zich heen heeft die haar kennen, dat ze mee kan doen om wie ze is. Dat is voor ons de kern.'

Gert vult aan: 'Als we blijven kijken vanuit mogelijkheden, vanuit wat bewoners, hun netwerk en zorgprofessionals elkaar te bieden hebben, kunnen we veel bereiken. Niet omdat de druk op de zorg verdwijnt, maar omdat we het veel meer met elkaar doen.'

“Zorgen voor de dieren vind ik fijn om te doen”

Wie Jessica Nooteboom (19) ontmoet, merkt het vrij snel: ze is rustig, bedachtzaam en niet iemand die meteen de ruimte vult met een hoop drukte. Maar wie even de tijd neemt, ziet ook een flinke dosis enthousiasme en vastberadenheid. Ze straalt als het gesprek gaat over haar werk op Kinderboerderij Schaffelaar.

Jessica werkt hier vier of vijf dagen per week. Ze woont in Woudenberg en komt met de bus naar Barneveld. ‘Dat is best een eind, maar dat maakt niet uit,’ zegt ze. ‘Ik vind het fijn om hier te zijn.’ Ze woont thuis, samen met haar ouders, broer en zus.

Zeven cavia's en een grote verrassing

Op de kinderboerderij zorgt Jessica voor de dieren. Ze weet heel goed hoe dat moet en ook waarom het moet worden gedaan. Het werk past bij haar, dat is direct duidelijk. Vooral voor haar favoriete dieren: de cavia's. ‘Die vind ik het leukst!’ zegt ze zonder aarzeling. Het zijn er zeven. Jessica zit dagelijks bij ze in het hok, maakt ze rustig en laat ze wennen aan mensen door ze op te pakken en te knuffelen.

Dat blijft niet onopgemerkt. Bezoekers en begeleiding merken dat de dieren kalm zijn en zich laten aaien. ‘Dat heb jij echt bereikt,’ hoort ze dan. Jessica kent alle namen van de cavia's en ook wie dochter en moeder zijn. Laatst kocht de kinderboerderij drie nieuwe cavia's. Eentje bleek er zwanger, want korte tijd later lagen er drie hele kleine cavia's in een nestje. ‘Dat was een grote verrassing’ vertelt Jessica enthousiast.

Naast de cavia's verzorgt ze ook andere dieren: ezels, schapen, geiten, konijnen en een kunekune varken. Het klaarmaken en uitdelen van voer en het schoonhouden van de hokken hoort erbij. Jessica weet precies wat elk dier eet en wat niet. Ook kleine weetjes deelt ze graag. Bijvoorbeeld hoe je een cavia aait, met de haren mee. Of dat konijnen graag op wilgentakken knabbelen.

Tussen dieren en bezoekers

‘Dat ik bezoekers alles kan laten zien vind ik heel fijn, ik leg van alles uit over de dieren. Ook op drukke dagen en in de schoolvakanties, komen er veel gezinnen met kinderen, opa's en oma's, gastouders en schoolklassen.’ Jessica vindt dat leuk. Ze helpt graag, vertelt over de dieren en beantwoordt vragen. ‘Soms gaan we met een ezel wandelen.

Dan komen veel mensen kijken en stellen ze allemaal vragen,’ zegt ze. Het is goed te zien hoe vertrouwd deze plek voor haar is. Rustig, zeker, en helemaal in haar element. ‘Kom gewoon eens kijken,’ zegt ze tegen mensen die de kinderboerderij nog niet kennen. ‘Het is een leuke plek.’

Op de foto: Jessica Nooteboom en Jojanneke van Leeuwen

Op de foto: Wouter Kessler en Martin van Veluw

Een rijker leven begint bij elkaar

Samenleven begint bij mensen en wat zij voor elkaar kunnen betekenen. Dat hoeft niet ingewikkeld te zijn. Vanuit die overtuiging werken Wouter Kessler en Martin van Veluw – samen vormen zij ‘Kwartiermakers’ – bij de Rozelaar aan het project ‘Een rijker leven voor iedereen’. Dat doen zij door te kijken naar wat er al wél is: betrokkenheid, talenten en het netwerk rondom bewoners en medewerkers. Wat ontbreekt of aandacht nodig heeft, komt later.

Als Wouter en Martin over de vloer komen bij de teams van de Rozelaar, nemen ze geen dikke beleidsplannen mee. Maar wél een grote knuffelbeer. ‘Die beer staat symbool voor de beren op de weg,’ lacht Martin. ‘Want die zijn er natuurlijk. Het is best spannend om dingen anders te doen. We zetten die beer letterlijk op tafel en zeggen: vertel maar, waar zien jullie tegenop? Maar daarna kijken we vooral naar waar de ruimte wél zit.’

Sinds een half jaar lopen Wouter en Martin rond bij de

Rozelaar met één helder doel: bewoners, medewerkers en het netwerk helpen om samen een rijker leven te creëren. De twee kennen elkaar al jaren en hun samenwerking voelt natuurlijk. Wouter richt zich vooral op de lange lijnen, de visie en de strategische keuzes. Martin is sterk in de praktische uitwerking en de organisatie in de teams. ‘We vullen elkaar mooi aan,’ vertelt Martin. ‘Wat er in het veld gebeurt, vertaalt Wouter naar beleid. En ik help het vervolgens handen en voeten te geven op de werkvloer.’

De persoonlijke drijfveer

Beide mannen weten waar ze over praten. Ze zijn niet zomaar adviseurs die iets roepen vanaf de zijlijn; hun betrokkenheid is persoonlijk. Wouter heeft een broer en een pleegdochter met een beperking. ‘Zij zijn volledig geïntegreerd in ons leven,’ vertelt hij. ‘Wij maken dankbaar gebruik van de zorg als aanvulling. Vaak is het nu andersom: de zorg is leidend en de familie mag op bezoek komen. Ik gun de sector en de cliënten dat het gewone leven weer centraal staat.’ Ook voor Martin is dit geen abstract verhaal. ‘Toen onze

moeder op veel te jonge leeftijd in een verzorgingshuis kwam te wonen, hebben wij de kracht van een betrokken netwerk ervaren,' zegt hij. 'Dat gun ik iedereen.'

Wouter deelt een persoonlijk voorbeeld dat de kern raakt van het thema 'Familie'. 'Met mijn broer vierden we altijd kerst bij mijn ouders. Dat duurde vaak maar kort, want na een half uur ontstond er spanning; mijn ouders en hij zaten in vaste patronen. Nu vierten we kerst met mijn broer bij mijn schoonmoeder. Zij kent die patronen niet, zij lacht om zijn grappen. De sfeer is totaal anders en iedereen geniet. Dat is de kracht van het netwerk: nieuwe mensen brengen nieuwe energie, waardoor de "zorglast" verandert in plezier.'

Van zorg naar samenleven

Het project 'Een rijker leven voor iedereen' komt voort uit de landelijke beweging om de gehandicaptenzorg toekomstbestendig te maken. De krapte op de arbeidsmarkt is een feit. 'Als we doorgaan zoals we nu doen, lopen we over tien jaar vast,' zegt Wouter eerlijk. 'Maar,' benadrukt hij, 'Het gaat niet om minder, maar om anders.'

De visie is helder: mensen met een beperking zijn geen 'zorgvraag', maar volwaardige burgers. 'Alleen al door het woord "zorg" lijkt het alsof je aan de rand van de samenleving staat,' leggen de mannen uit. 'Wij willen liever samenleven. Als cliënten meer verbonden zijn met familie, burens en vrienden, wordt hun leven rijker – én dat van de mensen om hen heen.' Martin vult aan: 'We merken dat er enorm veel potentieel in de samenleving zit. Als we dat benutten, ontstaat er ruimte voor medewerkers én voor de cliënten. Het is een win-win-win voor alle partijen: de bewoner, de medewerker, het bekende netwerk en de samenleving.'

Familie en netwerk als sleutel

Het thema van dit nummer is 'Familie', en dat woord krijgt bij de Rozelaar een brede betekenis. Het gaat om ouders, maar ook om broers, zussen, burens en sportclubs. Vaak wordt het netwerk van een bewoner kleiner zodra iemand intramuraal gaat wonen. 'Hoe mooi is het als je die linkjes met vroeger kunt behouden of herstellen?' vraagt Martin zich af. Soms is dat netwerk er wel, maar niet echt in beeld. 'We kwamen erachter dat wij op sommige groepen de broers en zussen van cliënten nauwelijks kenden,' vertelt Wouter. 'Toen heeft een team een speciale "brussenavond" georganiseerd. Puur om hen weer eens uit te nodigen. Dat leverde zulke emotionele en mooie ontmoetingen op. Broers en zussen die zeiden: "Hier had ik vaker willen zijn". Sindsdien komen ze weer over de vloer. Zo eenvoudig kan het soms zijn.'

Ook de jaarlijkse barbecue op woonlocatie de Rozenhof kreeg een bredere invulling. Iedereen was welkom: de buurt, vrienden en familie. Vooraf hadden de 27 bewoners nagedacht over hun persoonlijke wens. Wouter: 'Tijdens de barbecue werden die wensen gedeeld. Dat ging van "midgetgolfen" tot "naar een all you can eat restaurant". Aan het eind van de avond waren alle 27 wensen "gematcht" met iemand uit het netwerk die dat leuk vond om te doen. Dat is toch prachtig?'

De kracht van kleine stappen

Een cultuurverandering kost tijd. 'Het is soms even vertragen om te kunnen versnellen,' zegt Martin. De Kwartiermakers werken stap voor stap. Ze helpen teams bijvoorbeeld om de week van een bewoner in kaart te brengen. Hoe ziet de week eruit, 24-uur per dag? Waar zitten de mogelijkheden voor inzet vanuit het netwerk en de samenleving?

'Als je dat inzichtelijk hebt, kun je gericht zoeken,' legt Martin uit. 'Misschien is er een buurvrouw die het leuk vindt om op woensdagavond een spelletje te komen doen. Als je dat weet te koppelen, wordt het leven van de cliënt leuker, en krijgt de begeleider ruimte voor andere taken. Je gaat van "zorgen voor" naar "leven met".'

De Rozelaar staat hierin niet alleen. Er wordt nauw samengewerkt met kennisinstituten. Studenten van de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) en de Universiteit Twente kijken mee en doen onderzoek. 'Dat de Rozelaar hiermee als "onderzoeksmateriaal" dient voor de zorg van de toekomst,' zegt iets over hoe bijzonder dit traject is,' zegt Wouter trots.

"Je gaat van 'zorgen voor' naar 'leven met'."

Het lef van de Rozelaar

Wouter en Martin werken op meerdere plekken in het land, maar de Rozelaar heeft een speciaal plekje. 'Het is niet toevallig dat we hier zijn,' besluit Wouter. 'De Rozelaar heeft het lef om hier volledig voor te gaan. Ze verschuilen zich niet achter beleid en regels, maar zeggen: we gaan dit gewoon doen, vanuit de praktijk. Dat is echt bijzonder.'

Medewerkers zien dat het anders moet en willen niets liever dan dat hun cliënten gelukkig zijn. Martin: 'We bouwen aan een nieuw fundament waarin we het samen doen. En als we zien hoeveel energie er nu al loskomt bij cliënten, familie en medewerkers, dan kijken we met heel veel vertrouwen naar de toekomst.'

EEN WEEK UIT HET LEVEN VAN *Kaanda Niemeijer*

Kaanda Niemeijer is 36 jaar en staat midden in het leven. Ze woont op woonlocatie de Rozenhof in Voorthuizen, in haar eigen appartement met een keukentje en badkamer. Ze werkt al ruim 13 jaar bij de Rozerie Brasserie & Bakkerij en sinds ruim twee jaar combineert ze dat met werk bij kinderopvang De Parels. Haar week is overzichtelijk, vertrouwd en gevuld met mensen om haar heen.

Maandag en Donderdag: De Parels

Op maandag en donderdag gaat Kaanda naar het huis van gastouder Aukje Kok van kinderopvang De Parels. Ze werkt daar tot twee uur in de middag. Bij Aukje zijn maximaal vijf kinderen tegelijk. Kaanda vindt het 'erg leuk' om met hen bezig te zijn. Buiten spelen in de tuin, samen ontdekken, helpen dat iedereen om de beurt kan spelen. Helpen met fruit klaarmaken. Ze doet het met zichtbaar plezier. Aukje stuurt Kaanda aan met kaarten met pictogrammen erop. Daarop staat hoe het fruit klaargemaakt moet worden. Dat geeft rust en duidelijkheid. Welk fruit voor welk kind en of het geraspt wordt of in grotere of juist heel kleine stukjes moet worden gesneden. Soms werken ze bij De Parels ook met thema's zoals verkeer, muziek en dans, bosdieren of de herfst. Kaanda eet samen met de kinderen en soms lopen ze even naar de winkel in de buurt. 'Ik ben blij met de kinderen', zegt ze. Dat gevoel is wederzijds. Kaanda is een gezellig prater. Tijdens het werk zoekt ze soms even steun bij Aukje als iets niet helemaal duidelijk is. Ze voelt zich duidelijk op haar gemak. Dat geeft ruimte om zichzelf te zijn.

Dinsdag, woensdag & vrijdag: Rozerie Brasserie en Bakkerij

De andere dagen werkt Kaanda bij de Rozerie in de bakkerij, waar ze al ruim 13 jaar werkt. Ze heeft er verschillende taken, waaronder het (gedeeltelijk) maken van taarten, het schillen van appels, het afwegen van ingrediënten en het maken van vormen.

Vrije tijd en familie

Af en toe heeft Kaanda een vrije dag. Dan gaat ze heel graag met haar moeder winkelen in Amersfoort. Ze houdt van kleding kopen, ook al draagt ze gerust drie dagen dezelfde trui. Kaanda heeft een broer en een zus. Om de week ziet ze haar ouders. Haar broer en schoonzus ziet ze ook geregeld. Haar zus woont ook begeleid. Samen eten vindt ze 'erg gezellig. Helpen met koken ook. 'Snijden vind ik leuk', zegt ze.

Wonen, muziek en kerkvrienden

Kaanda woont al lange tijd op de Rozenhof. Ze heeft graag contact met haar vriendin Alianne. In de zomermaanden fietst ze zelf naar haar werk bij De Parels en naar de Rozerie, in de winter gaat ze met de bus.

Muziek luisteren vindt ze erg fijn. ABBA, Opwekking en Sela. 'Daar word ik lekker rustig van', vertelt ze. Dat doet ze via de radio of op haar tablet. Op vrijdagavond is Kaanda te vinden bij dansschool Floor in Barneveld voor haar wekelijkse dansles. Op zondag wordt Kaanda bij toerbeurt opgehaald door één van haar vijf kerkvrienden. Na de kerkdienst drinken ze koffie, soms bij de kerk, soms bij de kerkvrienden thuis. Toen Kaanda onlangs jarig was, werd de Rozerie afgehuurd. Er kwamen wel dertig mensen. 'Dat vond ik heel erg fijn', zegt ze.

*Een gewone week van Kaanda.
Vol met ontmoetingen, werk, wonen vaste
plekken en vertrouwde mensen.
Gewoon en juist daarom
zo waardevol.*

MEDEWERKER: *Wilmieke Top*

Op de foto: Wilmieke Top en haar dochter Benthe

Met elkaar het leven dragen

Geestelijk verzorger Wilmieke Top over pionieren, nabijheid en familie in de breedste zin

Als Wilmieke Top (51) vertelt over haar werk, valt het woord ‘verbondenheid’ vaak. Sinds bijna twee jaar is ze geestelijk verzorger bij de Rozelaar. Een nieuwe functie zonder routekaart. ‘Het was echt pionieren’, zegt ze. ‘Zoeken naar wat een geestelijk verzorger hier kan doen, en hoe je dat een plek geeft. Ik voel me hier enorm op mijn plek.’

Een late roeping

Dat Wilmieke geestelijke verzorger zou worden had ze niet kunnen vermoeden. Ze begon ruim zes jaar geleden met de hbo-studie Theologie, zonder een

vooropgesteld doel. Tijdens haar laatste studiejaar kwam de vacature voor Geestelijk Verzorger bij de Rozelaar voorbij. ‘Heel praktisch dacht ik: dit past goed bij mijn gezin en de afronding van mijn studie. Maar ik heb er eerst voor gebeden, de uitnodiging volgde en ik durfde de volgende stap te zetten. Gaandeweg begon ik het te zien als een roeping die stap voor stap duidelijk werd. Het paste: studie, geloof en onze thuissituatie.’

Want Wilmieke is ook moeder van vier kinderen. De jongste, Benthe, heeft het syndroom van Down. ‘Mede door haar weet ik hoe belangrijk nabijheid en duidelijkheid zijn. Maar ze is voor ons gewoon één van de vier. We behandelen

haar niet echt anders.’ Benthe loopt twee dagen per week stage bij de Rozerie Brasserie en Bakkerij. ‘Dat vind ik mooi om te zien.’

Gesprekken in eenvoudige woorden

In haar werk voert Wilmieke veel individuele gesprekken. Grote levensthema’s komen voorbij, net zoals in de ouderenzorg. ‘Ook mensen met een verstandelijke beperking hebben zingevingsvragen. In gesprekken gebruik ik eenvoudige taal, plaatjes en handgebaren om iets extra duidelijk te maken.’

Rouw en verlies zijn terugkerende thema’s, vaker dan elders. ‘Bewoners maken veel veranderingen mee.

Familieleden vallen weg, maar ook begeleiders kunnen veranderen van baan. Dat stapelt zich op.' Ook het besef dat sommige dingen nooit mogelijk zullen zijn – autorijden, trouwen of een eigen gezin – kan verdriet oproepen. 'Daar wil ik woorden aan geven, op het niveau dat iemand begrijpt.'

Vieringen en het gewone geloofsleven

De Rozelaar organiseert geen zondagse diensten. 'We vinden het belangrijk dat bewoners deel blijven uitmaken van een eigen kerk of geloofsgemeenschap. Dat hoort bij een inclusief leven.' Wel is er een aantal keer per jaar een sing-in. 'We zingen, bidden, danken en ik houd een korte overdenking. Samen zingen is enorm belangrijk, dan gebeurt er iets. Cliënten herkennen veel in liederen en verhalen, vanuit hun eigen gezin en geloofstraditie.' Herkenning is belangrijk, niet alleen bij zo'n viering, maar in het hele leven. Daarom is de Rozelaar ook bezig met het in kaart brengen van levensverhalen.

Het levensverhaal als sleutel

Het levensverhaal in kaart brengen ziet ze als een belangrijk onderdeel van goede zorg. 'Bewoners kunnen herinneringen uit hun jeugd vaak lastig onder woorden brengen. Toch zegt dat verleden veel over wie zij zijn.' Door familie en bewoners te vragen naar gewoonten, sfeer, geloofsbeleving en rituelen ontstaat een completer beeld. 'Als iemand na de kerkdienst boos wordt omdat er een bepaald bordspel niet wordt gespeeld, helpt het te weten dat dit thuis wél altijd zo was. Je begrijpt het gedrag beter en kunt erbij aansluiten.' Het levensverhaal van de bewoner is nauw verbonden met familie. 'Familie blijft een leven lang belangrijk.'

Verantwoordelijkheid

De waarde van een netwerk ziet ze dagelijks terug. 'Relaties dragen bij aan een rijker leven. Je hebt elkaar nodig voor gezelligheid, steun en nabijheid.' Wilmieke pleit ervoor om als familie al vroeg in gesprek te zijn over verantwoordelijkheid en de verdeling van de zorg. Wat mag je van broers en zussen verwachten? En wie neemt bijvoorbeeld de rol van mentor op zich als ouders dat straks niet meer kunnen? 'Ik vind het belangrijk om hier niet te lang mee te wachten, maar onderlinge betrokkenheid en verbinding al vroeg te laten groeien.'

Toekomst: volwaardig meedoen

Vooruitkijkend hoopt ze dat bewoners steeds volwaardiger lid zullen zijn van de samenleving. 'Niet alleen erbij zijn, maar iets bijdragen en gewaardeerd worden. Bijvoorbeeld door te helpen met sjouwen voor een rommelmarkt of koffie te schenken in een woonzorgcentrum.'

Dat is natuurlijk een puzzel, toch geloof ik dat iedereen iets kan betekenen. Een lach, een vriendelijk gebaar, een moment van aandacht. Dat is ook wederkerigheid. 'Die wederkerigheid ziet Wilmieke als kern van echte verbondenheid. 'Het mogen ontvangen én mogen geven gun ik iedereen.' Daarnaast hoopt ze op groepsgesprekken waarin bewoners met elkaar in gesprek gaan over thema's die spelen. 'Ze geven zelf aan dat ze dat graag willen. Het helpt om te praten met mensen die op jou lijken, dat geeft herkenning, want dan je voelt elkaar vaak beter aan.'

'We dragen elkaar'

'Voor mij draait geestelijke verzorging om nabijheid. Dat mensen zich gezien voelen en woorden krijgen voor wat in hen leeft.' En over de Rozelaar: 'We zijn geen familie in de letterlijke zin. Maar we dragen wel samen het leven. Dat vind ik het mooiste aan dit werk.'

Vind je het belangrijk dat mensen met een verstandelijke beperking een warme plek in de samenleving krijgen? Dat ze worden gezien en gewaardeerd? En dat zij het gewone leven kunnen ervaren?

Kijk dan eens naar de mogelijkheden om te werken bij de Rozelaar, als professional of vrijwilliger. Ook stagelopen is mogelijk.

Kijk snel op:

www.werkenbijderozelaar.nl

Wat betekent familie voor jou?

We hebben cliënten en medewerkers gevraagd wat zij graag met hun familie doen en wat familie voor hen betekent.

Familie kies je niet uit, maar gaan wel vaak je hele leven mee, dus zijn ze bijzonder belangrijk
- Dionne

Een warm thuis
- Edith

Onmisbaar
- Salomé

Bekende gezichten, fijn, gezellig
- Evelinda

Vertrouwde gezichten en een glimlach op mijn gezicht.
- Hendry

Thuiskomen, eigen(wijs)heid.
- Anneke

Waar ik mij onvoorwaardelijk geaccepteerd voel
- Ingelot

Familie is voor mij...

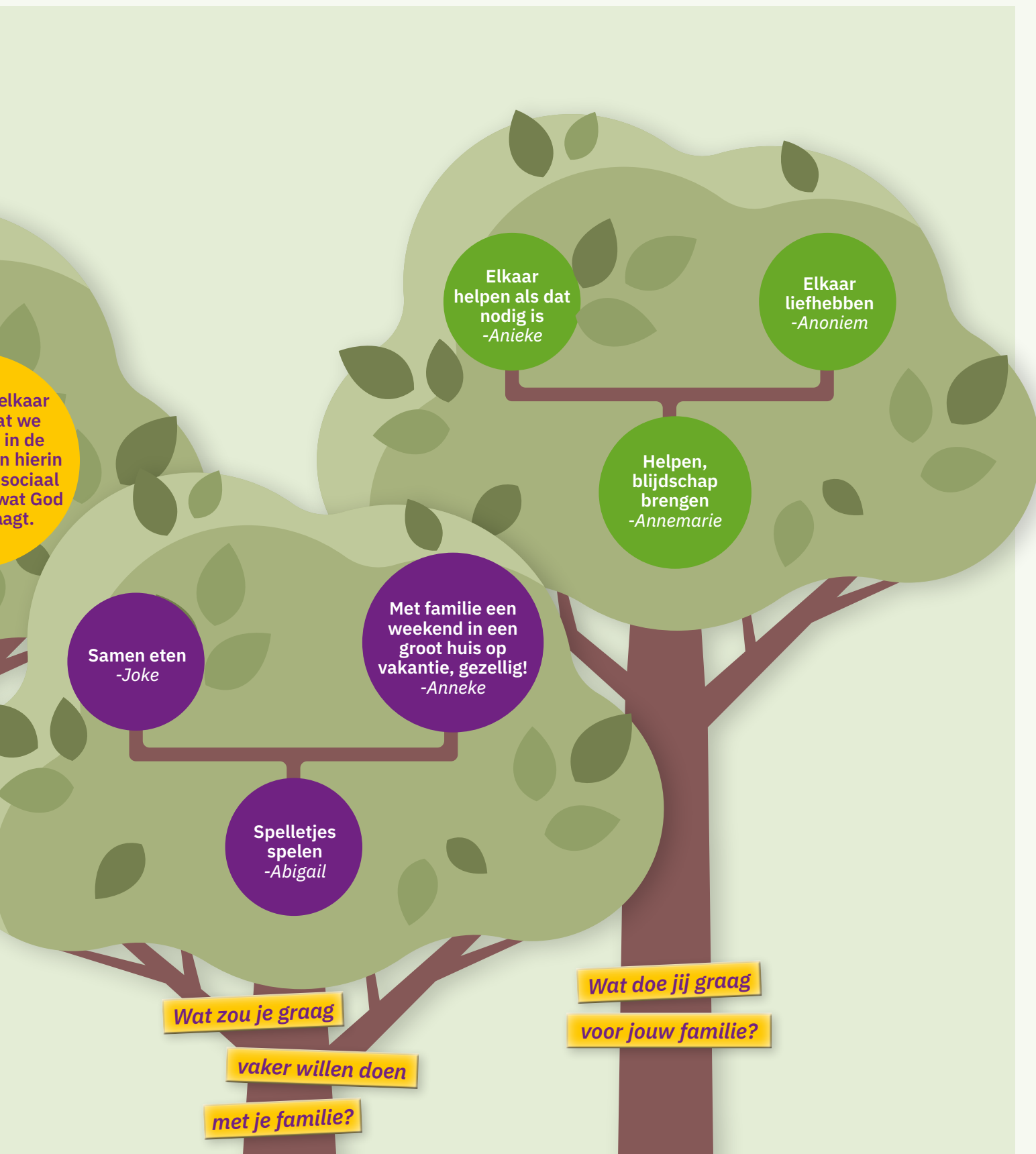
Dat we er voor elkaar zijn in goede en slechte tijden. Dat we samen kunnen lachen.
- Laura

Dat we er voor elkaar zijn als dat nodig is
- Erna

Elkaar letterlijk en figuurlijk ZIEN
- Anoniem

Dat we naar elkaar luisteren, dat we participeren in de samenleving en investeren op dat gebied, dat is voor ons van ons van ons
- Els

Wat vind jij belangrijk in jouw familie?

Rick en Rosemary zijn broer en zus. Rick werkt op Kinderboerderij Schaffelaar en woont op Woonlocatie aan de Irishof.

Rosemary werkt op Dagbesteding Madelief en woont begeleid.

Rick en Rosemary zien elkaar af en toe in de wandelgangen aan de Rozenstraat. Ze zijn dan blij om elkaar te zien en geven elkaar een high-five.

Op de vraag of Rick een lieve broer en Rosemary een lieve zus is antwoorden ze beiden volmondig en enthousiast: Ja!

“Ze zijn dan blij om elkaar te zien en geven elkaar een high-five.”